

Hand-out Procesbegeleiding 3

Hoe schrijf ik productief en efficiënt?

Productief en efficiënt schrijven

Tekstschrijven kan best lastig zijn: veel schrijvers hebben moeite om op gang te komen of te blijven. Haperende schrijfprocessen kunnen verschillende oorzaken hebben en dus ook op verschillende manieren verholpen worden. In deze hand-out worden tips gegeven voor een productief en efficiënt schrijfproces.

1. Misverstanden over schrijven

Mythe 1: Het moet in één keer goed

Omdat schrijven een ingewikkeld proces is, kan het simpelweg niet in een keer goed. Je denkt als schrijver na over veel dingen zoals over de structuur en de stijl. Daarnaast denk je nog aan de dingen 'om de tekst heen' ('Pak ik het wel goed aan?' 'Kan ik niet beter met een ander stuk beginnen?'). Je kunt er maar beter van uitgaan dat het een aantal rondes kost voor je de uiteindelijke versie op papier hebt.

Mythe 2: De mythe van de inspiratie

Als je wacht op inspiratie voordat je gaat schrijven, loop je het risico veel te laat te beginnen. Het is ook niet nodig: het rapporteren van onderzoek is een rationeel proces waarbij je ook veel kunt plannen en uitvoeren zonder inspiratie.

Mythe 3: Schrijven is schrijven

Soms schrijf je om ideeën te krijgen, soms om gegevens vast te leggen zodat je ze later altijd terug kunt vinden en soms ook schrijf je om een tekst te maken waarmee je iets over kunt brengen op anderen. Bij de eerste twee vormen van schrijven hoef je je nog nauwelijks druk te maken om lezers; in die fases hoef je minder zwaar te tillen aan het schrijven.

2. Schrijfstrategieën

Een schrijfproces bestaat uit veel activiteiten, zoals een onderwerp afbakenen, informatie verzamelen, gegevens analyseren, schrijven, herschrijven en afwerken van de tekst. Doe zo weinig mogelijk dingen tegelijk: deel de taak op in stappen en concentreer je steeds op elke stap. Kort gezegd betekent dat:

Stap 1. Uitgebreid plannen/nadenken over inhoud en structuur

Bedenk je:

- Is de opdracht duidelijk? Ken ik de eisen en randvoorwaarden?
- Heb ik de informatie verzameld en geanalyseerd (nagedacht wat de gegevens betekenen)?
- Is de onderzoekstructuur helder (hoofd- en deelvragen)?
- Is duidelijk waar het allemaal toe moet leiden /wat de conclusie wordt?
- Heb ik een beeld van de structuur van de tekst (schema / tekstplan)?

Stap 2. In hoog tempo een eerste versie schrijven

Doorschrijven helpt om je niet in details te verliezen en een stevige start te maken. Dit kun je doen nadat je hebt nagedacht over je onderwerp, nadat je een hoofdvraag hebt en als je ongeveer weet hoe de hoofdstukken eruit gaan zien. De procedure is als volgt:

- Zet een wekker (bijvoorbeeld op 20 minuten).
- Begin te schrijven en blijf schrijven: denk niet te veel na, lees niets terug, corrigeer niet en zoek zeker niks op.
- Als dat niet lukt, zet je het beeldscherm op zwart zodat je niet kunt zien wat je schrijft en alleen maar vooruit kunt werken.
- Stop pas als de wekker gaat.

Stap 3. Herschrijven in rondes

- Vraag aan je docent of medeleerling om je tekst te lezen en commentaar te geven op de inhoud en de structuur. Je kunt ook jezelf feedback geven. Bijvoorbeeld door in elke alinea een kerngedachte te markeren en daarna te kijken of je wel per alinea één kerngedachte hebt. Herschrijf je tekst aan de hand van de feedback die je hebt gekregen en/of die je jezelf kunt geven.
- Laat de tekst nog eens doorlezen, of doe dat zelf nog eens en noteer het commentaar.
- Herschrijf je tekst nu opnieuw en zet deze keer alle puntjes op de 'i': je verbetert niet alleen de inhoud, structuur, de stijl en de bronvermelding, maar ook de fouten op gebied van spelling, leestekens, zinsbouw en woordkeus.
- Als het goed is, vind je zelf nu ook dat je tekst verbeterd is.

Gebaseerd op een hand-out van het Academisch Schrijfcentrum Nijmegen.

Overige bronnen:

Burger, P. & De Jong, J. (1997/2002). *Handboek stijl. Adviezen voor aantrekkelijk schrijven*. Groningen: Martinus Nijhoff, pp. 40-45.
Jong, J. de (2011). *Handboek academisch schrijven. In stappen naar een paper, essay of scriptie*. Bussum: Coutinho.